

Direktoratet for
e-helse

Dette er historisk dokument som ikke vil bli oppdatert.

Henvisningsmelding: Tannhelsetjenesten (HIS 1017:2010)

HIS 1017:2010

Henvisningsmelding: Tannhelsetjenesten

Publikasjonens tittel: Henvisningsmelding: Tannhelsetjenesten

Teknisk standard nr.:   HIS 1017:2010

Utgitt: 08/2010

Bestillingsnummer:

Utgitt av: Helsedirektoratet

Kontakt: Seksjon standardisering

Postadresse: Pb. 7000 St Olavs plass, 0130 Oslo

Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo

Tlf.: 810 20 050

Faks: 24 16 30 01

www.helsedirektoratet.no

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	3
1. Revisjonshistorikk	6
2. Innledning.....	7
3. Prinsipper for utskrift av "Den gode henvisning"	8
3.1. Om dokumentet	8
3.1.1. Elektroniske meldinger.....	8
3.2. Mal for utskrift av "Den gode henvisning"	8
3.3. Utskrift til kopimottakere	8
3.4. Eksempler på utskrift av en henvisning.....	11
4. Utskriftseksempler	12
4.1. Henvisning kirurgi.....	12
4.2. Henvisning perio.....	14
5. Oversikt over henvisningsmeldingen.....	16
5.1. Minimumskrav til innhold.....	16
5.1.1. Minimumskrav til personinformasjon	16
5.1.2. Requester, ServProvider og CopyDest.....	18
6. Mapping av henvisningen	20
7. Klassebeskrivelser	27
7.1.1. Henvisning (ServReq).....	27
7.1.2. Henvisningsmelding (Message)	29
Rekvirert tjeneste pakke.....	30
7.1.3. Rekvirert tjeneste (ReqServ).....	30
7.1.4. Tjeneste (Service)	31
Pasient-pakke	32
7.1.5. Samtykke (Consent).....	32
7.1.6. Offisiell id (OffId)	33
7.1.7. Pasient (Patient)	33
7.1.8. Behov for tolk (NeedTranslator).....	34
7.1.9. Referert virksomhet (PatRelInst).....	35
7.1.10. Advarsel til tjenesteyter (PatientPrecaution).....	35

7.1.11. Referert person (PatRelperson).....	36
7.1.12. Relasjon (Relation).....	37
7.1.13. Omsorgssituasjon (CareSituation).....	37
Klinisk opplysning pakke.....	39
7.1.14. Usikkerhetsintervall (Interval).....	39
7.1.15. Annen klinisk opplysning (Observation).....	40
7.1.16. Datoresultat (DateResult).....	40
7.1.17. Undersøkelsesresultat (ResultItem).....	40
7.1.18. Klinisk opplysning (InflItem).....	41
7.1.19. Medikamentell behandling (Medication).....	42
7.1.20. Tekstlig resultat (TextResult).....	43
7.1.21. Klinisk undersøkelse (ClinInv).....	43
7.1.22. Resultat (Result).....	44
Helsetjenesteenhet pakke.....	45
7.1.23. Tjenesteyter (ServProvider).....	45
7.1.24. Pasientrelatert helsetjenesteenhet (PatRelHCP).....	46
7.1.25. Kopimottakerrolle (CopyDestRole).....	46
7.1.26. Alternativ id (AdditionalId).....	47
7.1.27. HTErolle (HcpPointer).....	47
7.1.28. Henvisende instans (Requester).....	48
7.1.29. Institusjon (Inst).....	48
7.1.30. Kopimottaker (CopyDest).....	49
7.1.31. Avdeling (Dept).....	50
7.1.32. Person i helsevesenet (HCProf).....	51
7.1.33. Person i organisasjon (HCPerson).....	52
Pakke for gjenbrukte klasser.....	53
7.1.34. Adresse (Address).....	53
7.1.35. Bookingid (Booking).....	54
7.1.36. Organisatorisk underenhet (SubOrg).....	55
7.1.37. Begrunnelse for henvisningen (ReasonAsText).....	56
7.1.38. Henvisningsdiagnose (Diagnosis).....	57
7.1.39. Moderator (Modifier).....	57
7.1.40. Referert dokument (RefDoc).....	58
7.1.41. Kommentar til henvisning (Comment).....	58

7.1.42. Avtale (Appointment)	59
8. Referanser	60

1. Revisjonshistorikk

Dato	Kommentar	Ansvarlig
12.06.2009	Første versjon til kommentering	ALB
11.08.2010	Tilordnet dokumentnummer og versjonsnummer, oppdatert status	ALB
29.04.2015	Endret til Helsedirektorat dokumentmal, endret dokumentid i referanser. Ingen endring i innhold.	BG

2. Innledning

Dette dokumentet beskriver innhold og struktur i XML henvisning v1.0 som skal benyttes i tannhelsetjenesten.

Dette dokumentet bygger videre på XML-meldingsbeskrivelsen for Henvisning v.1.0, men gjør en del innskrenkninger i hvordan meldingen skal implementeres for å lette implementasjonen.

Noen viktige elementer:

- Strukturert overføring av legemidler er ikke et krav.
- Det gis veiledning i hvor de ulike overskriftene fra Den gode henvisning skal legges inn i meldingen, samt hvordan henvisning med lite struktur kan overføres i meldingen.
- Det er lagt inn referanser til korrekte kodeverk for kodete verdier med OID for oppslag på <http://www.volven.no/>
- Det er beskrevet hvordan medisinsk diagnose kan overføres tekstlig i tillegg til diagnosekoder med tilhørende kodetekst.

3. Prinsipper for utskrift av ”Den gode henvisning”

3.1. Om dokumentet

Dette notatet beskriver et standardisert oppsett for utskrift av *Den gode henvisning*, basert på spesifikasjon i *Prinsipper for utskrift av meldinger og skjema*, HISD 80714 [1] og HISD 80322 *Medisinskfaglig innhold i henvisninger – ”Den gode henvisning”*[9].

3.1.1. Elektroniske meldinger

Meldinger mottatt elektronisk bør følge de samme faglige retningslinjene ved presentasjon som ved utskrift. Dette vil i hovedsak gjelde innholdet i meddelelsesfeltet. Informasjon om avsender, mottaker og pasient bør vises på ordinær måte i EPJ og bør ikke ta unødvendig mye plass i skjermbildet.

3.2. Mal for utskrift av ”Den gode henvisning”

Alle standardiserte overskrifter er skrevet med skrifttype **arial med grå bakgrunnsfarge**. Dette er gjort for å vise hvilke standardiserte overskrifter som skal benyttes.

Merk: Det stilles ikke krav til grå bakgrunnsfarge på utskrift, men det skal fremgå tydelig hva som er overskrift og innhold. Teksten på overskriftene skal følges.

Beskrivelse av type informasjon under de enkelte overskriftene er skrevet i [klammeparenteser]

All informasjon som er obligatorisk i enhver henvisning er skrevet med **fet skrifttype** (gjelder både overskrifter og beskrivelse av innhold).

3.3. Utskrift til kopimottakere

Når en melding/skjema skal sendes til flere mottakere skal alltid den reelle mottaker stå med navn og adresseopplysninger i adressefeltet som er tilpasset vinduskonvolutt. Når den reelle mottaker er en kopimottaker skal dette merkes ved at overskriften i dette feltet endres til *Kopimottaker*. Navn på hovedmottaker skal stå i feltet sammen med eventuelt øvrige kopimottakere med overskriften: *Hovedmottaker*:

Eksempel på dette er vist i *Veiledning: Prinsipper for utskrift av meldinger og skjema* [1].

<p>[Navn på organisasjon til avsender (ev. logo)] [Eventuelt navn på avdeling/seksjon/etc.] [Adresse] [Navn og tittel] på ansvarlig helseperson [telefonnummer]</p>	<p>[Pasientens fulle navn] F.nr.: [fødselsnummer] [Pasientens adresse] [Ev. pasientens e-postadresse] [Ev. pasientens telefonnummer]</p>												
<p>Mottaker: [navn på mottakerorganisasjon] [Adresse til mottaker hvis ekstern mottaker]</p> <p><i>Merk: overskriften endres til Kopimottaker når den reelle mottakeren er en kopimottaker</i></p>	<p>Kopi til: [navn og eventuelt adresse til kopimottaker(e)]</p> <p><i>Fastlegen skal ha kopi hvis henvisende lege ikke er pasientens fastlege</i></p> <p><i>Merk: overskriften endres til Kopimottaker når den reelle mottakeren er en kopimottaker</i></p>												
<p>Henvisning tannhelse</p> <p style="text-align: right;">Godkjent: [Dato] Side [x] av [n]</p>													
<p>Henvisende lege: [Navn (og tittel) på henvisende lege] Fastlege: [ja/nei]</p> <p>Telefon: [Telefonnummer som kan benyttes ved eventuell kontakt]</p> <p>Hastegrad: [Spesifisert hastegrad]</p> <p>Diagnoser:</p> <p>[diagnosekode] [Tilhørende kodetekst]</p> <p>CAVE:</p> <p>[Aktuelle caveopplysninger – må vises tydelig, kan vises i rød skrift – en linje per legemiddel (tvungen linjeskift mellom hver opplysning)]</p> <p>Aktuell problemstilling</p> <p>[Tekst – bruk linjeskift der det er naturlig for å gjøre teksten mer leselig]</p> <p>Ønsket undersøkelse/behandling</p> <p>[Tekst - bruk linjeskift der det er naturlig for å gjøre teksten mer leselig]</p> <p>Legemidler</p> <table border="1" data-bbox="145 1675 1378 1711"> <thead> <tr> <th>Navn Legemiddel</th> <th>Legemiddelform</th> <th>Styrke</th> <th>Dosering</th> <th>Kur/Behov/Fast</th> <th>Varer til dato for kur</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="6">[Tekst, en linje per legemiddel, anbefalt rekkefølge er vist over – teksten over kan følge med som deloverskrift]</td> </tr> </tbody> </table> <p>[Legemidler som overføres i en tekstblokk SKAL skilles med tvungent linjeskift]</p>		Navn Legemiddel	Legemiddelform	Styrke	Dosering	Kur/Behov/Fast	Varer til dato for kur	[Tekst, en linje per legemiddel, anbefalt rekkefølge er vist over – teksten over kan følge med som deloverskrift]					
Navn Legemiddel	Legemiddelform	Styrke	Dosering	Kur/Behov/Fast	Varer til dato for kur								
[Tekst, en linje per legemiddel, anbefalt rekkefølge er vist over – teksten over kan følge med som deloverskrift]													

[Utgivers fullstendige adresseopplysninger – Opplysningene kan ligge som bunntekst. Opplysningen skal ligge minimum på første side, men kan ligge på alle sider]

[Navn på organisasjon til avsender (ev. logo)] [Eventuelt navn på avdeling/seksjon/etc.]	[Navn på pasient] F.nr. [Fødselsnummer]
Henvisning tannhelse Godkjent: [Dato] Side [x] av [n]	

Tidligere sykdommer
[Tekst – Angis med årstall og navn på sykdom, tvungen linjeskift mellom ulike sykdommer]
Sykmelding
[Sykmeldingsgrad, fra dato, til dato, første sykmeldingsdag]
Informasjon til pasient/pårørende
[Tekst – bruk linjeskift der det er naturlig for å gjøre teksten mer leselig]
Pasientens fastlege
[Navn og ev. telefonnummer på fastlegen hvis henvisende lege ikke er pasientens fastlege]

[Utgivers fullstendige adresseopplysninger – Opplysningene kan ligge som bunntekst. Opplysningen skal ligge minimum på første side, men kan ligge på alle sider]

3.4. Eksempler på utskrift av en henvisning

De påfølgende sidene viser to eksempler på utskrift av en henvisning ved bruk av anbefalt mal.

Alle standardiserte overskrifter er skrevet med skrifttype **arial med grå bakgrunnsfarge**. Dette er gjort for å vise hvilke standardiserte overskrifter som skal benyttes.

Begge eksemplene trenger to utskriftssider.

Fullstendige adresseopplysninger er lagt inn som bunntekst.

Opplysningene som skal gjentas på side 2 er lagt inn som topptekst (Tabellinje 1 og 3).

Merk: Den fulle malen for *Den gode henvisning* inneholder flere overskrifter. Overskrifter som ikke har innhold skal ikke vises på utskriften.

4. Utskriftseksempler

4.1. Henvisning kirurgi

Røsk tannklinikk Storgata 9 9296 Tromsø Org.nr.: ?	Roland Gundersen F.nr. 150765 00565 Flåklypa 31 2560 Alvdal
Mottaker: Tannhelsetjenestens kompetansesenter Nord- Norge. Oralkirurgi. PB 2406 9271 Tromsø Org.nr.: 979700938	Kopi til: Den offentlige tannhelsetjenesten Storslett tannklinikk 9151 Storslett Org.nr.: 974547287
Henvisning	
Godkjent: 19.05.2009 Side 1 av 2	
Henvissende tannlege: Ragnhild Sebergesen Telefon: 77612345 Hastegrad: Innen en måned Diagnoser mv: K05.3 Kronisk perikoronitt K01.1 Retinert tann med frembruddshinder fra annen tann	

Postadresse Tannhelsetjenestens kompetansesenter Nord-Norge. Oralkirurgi. Postboks 2406 NO-9271 Tromsø	Besøksadresse Tannbakken 1, 9271 Tromsø E-postadresse Postmottak@tannhelse.no	Telefon +47 12 34 56 78 Telefaks +47 12 34 56 79	Org.nr 979700938 www.tannhelse.no
---	--	---	---

Tannhelsetjenestens kompetansesenter Nord-Norge. Oralkirurgi.	Roland Gundersen	F.nr. 150765 00565
Henvisning	Godkjent: 19.05.2009	Side 2 av 2

Aktuell problemstilling:

Pasient kommer akutt med kraftig hevelse i kinn buccalt for 38, trismus og foetor ex or..

Pasient opplyser at han det siste året har vært plaget med smerter og hevelse i tannkjøtt rundt tannen. Har vært hos tannlege på hjemplassen tidligere hvor det ble gitt behandling for dette.

Har selv villet avvente med å fjerne tannen.

Klinisk: Tann 38 ligger tippet mesialt mot 37, partielt eruptert. Litt hovne lymfeknuter submand og på hals. Ikke fått tatt rtg på grunn av redusert gapeevne.

Forsøkt incidert abscess i dag men fikk ingen utflod. Satt på antibiotika.

Ønsket undersøkelse/behandling:

Kirurgisk fjerning av tann 38.

Legemidler:

Apocillin 660 mg x 4 tbl daglig i 7 dager

Henvisende lege/Pasientens fastlege:

Pasientens fastlege: August September

Postadresse Tannhelsetjenestens kompetansesenter Nord-Norge. Oralkirurgi. Postboks 2406 NO-9271 Tromsø	Besøksadresse Tannbakken 1, 9271 Tromsø E-postadresse Postmottak@tannhelse.no	Telefon +47 12 34 56 78 Telefaks +47 12 34 56 79	Org.nr 979700938 www.tannhelse.no
---	--	---	---

4.2. Henvisning perio

Røsk tannklinikk Storgata 9 9296 Tromsø Org.nr.: ?	Roland Gundersen F.nr. 150765 00565 Flåklypa 31 2560 Alvdal
Mottaker: Tannhelsetjenestens kompetansesenter Nord- Norge. Periodonti. PB 2406 9271 Tromsø Org.nr.: 979700938	
Henvisning	
Godkjent: 04.06.2009 Side 1 av 2	
Henvissende tannlege: Ragnhild Sebergsen	
Telefon: 77612345	
Diagnoser mv:	
K05.3 Kronisk periodontitt, komplisert	

Postadresse Tannhelsetjenestens kompetansesenter Nord-Norge. Periodonti. Postboks 2406 NO-9271 Tromsø	Besøksadresse Tannbakken 1, 9271 Tromsø E-postadresse Postmottak@tannhelse.no	Telefon +47 12 34 56 78 Telefaks +47 12 34 56 79	Org.nr 979700938 www.tannhelse.no
--	--	---	---

Tannhelsetjenestens kompetansesenter Nord-Norge. Periodonti.	Roland Gundersen	F.nr. 150765 00565
Henvisning	Godkjent: 04.06.2009	Side 2 av 2

Aktuell problemstilling:

Pasient kommer med plager av mye blødning fra gingiva ved tannpuss og tidvis smerter.

Ikke vært hos tannlege på siste 10 år. Klinisk og røntgenologisk undersøkelse viser langt fremskredet marginal periodontitt. Generelt festetap. Vertikale benlommer. Flere mobile tenner. Tann 16, 36 mobil gr 2 med furkasjonsinvolv. Tann 17 og 27 mobil gr 3. Ble fjernet i dag pga smerter og totalt festetap.

Middels hygiene, røker 15 sig pr dag. Ellers frisk.

Pasient virker motivert. Startet med hygieneinstruksjon og grovrenset supragingival tannstein.

Ønsket undersøkelse/behandling:

Nødvendig periodontitt behandling.

Informasjon til pasient/pårørende:

Informert om sykdommen periodontitt og faktorer som forverrer dette.

Fått med seg info brosjyre.

Henvisende lege/Pasientens fastlege:

Pasientens fastlege: August September

Postadresse Tannhelsetjenestens kompetansesenter Nord-Norge. Periodonti. Postboks 2406 NO-9271 Tromsø	Besøksadresse Tannbakken 1, 9271 Tromsø E-postadresse Postmottak@tannhelse.no	Telefon +47 12 34 56 78 Telefaks +47 12 34 56 79	Org.nr 979700938 www.tannhelse.no
--	--	---	---

5. Oversikt over henvisningsmeldingen

Dette kapitlet gir en oversikt over oppbygningen av henvisningsmeldingen.

Diagrammet på neste side gir en skjematisk oversikt, men de viktigste elementene er:

- <ServReq> : Grunnstrukturen for henvisningen
- <Patient>, <ServProvider>, <Requester>: pasient, tjenesteyter (mottaker – ansvarlig organisasjon) og henvisende instans
- <ServReq>: Informasjon hentet fra henvisningen, som ID, begrunnelse og henvisningsdiagnose (kodet og/eller tekstlig).
- Sett av <InfItem>: inneholder legemiddelinformasjon (Medication hvis strukturert), diagnoser (Observation/CodedDescr), tidligere sykdommer
- Sett av <Comment>: Det tekstlige innholdet i henvisningen, inndelt med standardiserte overskriftskoder.

5.1. Minimumskrav til innhold

5.1.1. Minimumskrav til personinformasjon

Krav til pasientinfo:

- Navn – skal være med
- Identifikasjon – enten
  - OffId (fødselsnummer, D-nummer) og TypeOffId (FNR, DNR) eller OffId (hjelpenummer iht. KITH rapport 11/98), TypeOffId (HNR), DateOfBirth – fødselsdato og Sex – kjønn. (Bruker som fyller ut epikrisen skal få et varsel hvis fødselsnummer/D-nummer ikke er registrert)
  - Type identifikator må samsvare med angitt type i <TypeOffId>

Eksempel på minimumsinformasjon:

```
<Patient>  
  <Name>Hansen, Ole</Name>  
  <OffId>01125034523</OffId>  
  <TypeOffId V="FNR" DN="Fødselsnummer"/>  
</Patient>
```

Utover dette kan følgende informasjon legges inn:

- Dødsdato (DateOfDeath) (kun hvis relevant)
- Sex
- PatientPrecaution – Informasjon om pasienten som har betydning for mottaker av henvisningen
- PatientRelParty – Personer som er involvert i håndtering av pasienten – bør i så fall inneholde navn og kontaktinformasjon (telefonnummer, evt. adresse)
- AdditionalId – Evt. andre id'er utenom offisiell id (for eksempel tidligere benyttet hjelpenummer hvis pasienten har fått fødselsnummer)
- Informasjon om pasientens fastlege – i strukturen PatRelHCP

Følgende benyttes i utgangspunktet ikke (evt. kan brukes for intern ruting/oppfølging hos avsender):

- IdByServiceProvider og IdByRequester

5.1.2. Requester, ServProvider og CopyDest

Informasjonen som ligger i <Requester> vil som regel være henvisende instans. <Requester> kan være pasientens fastlege når henvisende instans er legevakt eller en annen helsetjenesteenhet som ikke vil være primærmottaker og ha et oppfølgingsansvar ovenfor pasienten. Legevakt (eller annen henviser uten oppfølgingsansvar) skal da være kopimottaker (CopyDest) i meldingen.

ServProvider er tjenesteyter, og mottaker av henvisningen.

- Det skal alltid oppgis 2 nivåer med adresseinformasjon for organisasjoner, ref nasjonal Adresseringsmetodikk **Feil! Fant ikke referanseilden..**
- Det øverste nivået skal alltid være enheten, og inneholde organisasjonsnummer fra Enhetsregisteret – dette skal bidra til å sikre koblingen mot sertifikatet som benyttes for signering og kryptering av meldinger. Vi anbefaler at HER-id også følger med for øverste nivå.
- Det andre nivået inneholder informasjon om avdeling, person eller tjeneste som skal adresseres. Dette nivået skal alltid inneholde HER-id for kommunikasjonsparten det adresseres til. Navnet skal være tilstrekkelig til å identifisere enheten innenfor organisasjonen.
- Det er tillatt å legge inn ytterligere informasjon innenfor rammene av hodemeldingens skjema på disse enhetene – for eksempel å legge inn avsenders navn i en personinstans – men dette er å betrakte som tilleggsinformasjon og skal ikke benyttes for ruting av meldinger.

Eksempel:

```
<ServProvider>
  <HCP>
    <Inst>
      <Name>Balsam Sykehus HF</Name>
      <Id>883974832</Id>
      <TypeId V="ENH"/>
      <Dept>
        <Name>Medisinsk avdeling 3010</Name>
        <Id>34.5</Id>
        <TypeId V="HER"/>
      </Dept>
    <HCPerson>
      <Name>Ass. Lege Magnar Koman</Name>
      <Id>1234567</Id>
```

```
        <TypeId V="HPR"/>
    </HCPerson>

    <AdditionalId>
        <Id>3469.67926</Id>
        <Type V="HER" DN="Identifikator fra Helsetjenesteenhetsregisteret (HER-id)"/>
    </AdditionalId>
</Inst>
<Address>
    <Type V="PST" DN="Postadresse"/>
    <PostalCode>6807</PostalCode>
    <City>Førde</City>
</Address>
</HCP>
</ServProvider>
```

6. Mapping av henvisningen

Merk at XML-en i tabellen nedenfor ikke har korrekt rekkefølge i forhold til schema definisjonen.

Henvisningstekst			Tilhørende XML
Røsk tannklinikk Storgata 9 9296 Tromsø Org.nr.: ? HER-id: ?	Roland Gundersen 150765 00565 Flåklypa 31 2560 Alvdal	F.nr.	Henvisende instans: <pre> <Requester> <Role V="HLE" DN="Henvisende lege"/> <ComMethod V="EDI" DN="EDI"/> <HCP> <Inst> <Name> Røsk tannklinikk </Name> <Id>?</Id> <TypeId V="ENH" DN="Off. identifikator for institusjoner"/> <HCPerson> <Name>Ragnhild Sebergsen</Name> <Id>?</Id> <TypeId V="HPR" DN="Off. identifikator for helsepersonell"/> <AdditionalId> <Id>?</Id> <Type V="HER" DN="Identifikator fra Helsetjenesteenhetsregisteret (HER-id)"/> </AdditionalId> </HCPerson> </Inst> <Address> <Type V="PST" DN="Postadresse"/> <StreetAdr>Storgata 9</StreetAdr> <PostalCode>9296</PostalCode> </pre>

Henvisningstekst		Tilhørende XML
		<pre> <City>Tromsø</City> <TeleAddress V="+4777612345"/> </Address> </HCP> </Requester> Pasient: <Patient> <Name>Roland Gundersen </Name> <OffId>15076500565</OffId> <TypeOffId V="FNR"/> <Address> <Type V="H" DN="Bostedsadresse"/> <StreetAdr>Flåklypa 31</StreetAdr> <PostalCode>2560</PostalCode> <City>Alvdal</City> </Address> </Patient> </pre>
<p>Mottaker/tjenesteyter: Tannhelsetjenestens kompetansesenter Nord- Norge. Oralkirurgi. PB 2406 9271 Tromsø Org.nr.: 979700938</p>	<p>Kopi til: Den offentlige tannhelsetjenesten Storslett tannklinikk 9151 Storslett Org.nr.: 974547287</p>	<pre> Mottaker/tjenesteyter: <ServProvider> <HCP> <Inst> <Name>Tannhelsetjenestens kompetansesenter Nord- Norge</Name> <Id>979700938</Id> <TypeId V="ENH"/> <Dept> <Name>Oralkirurgi</Name> </Dept> </Inst> <AdditionalId> <Id>?</Id> <Type V="HER" DN="Identifikator fra Helsetjenesteenhetsregisteret (HER-id)"/> </AdditionalId> </pre>

Henvisningstekst		Tilhørende XML
		<pre> <Address> <Type V="PST" DN="Postadresse"/> <StreetAdr>PB 2406</StreetAdr> <PostalCode>9271</PostalCode> <City>Tromsø</City> </Address> <!-- Merk: Adresseopplysninger vil vanligvis ikke overføres ved elektronisk samhandling --> <!-- Adresseopplysninger må følge med hvis mottaker skal motta informasjonen per post --> <HCP> </ServiceProvider> Kopimottaker: <CopyDest> <CopyDestRole> <MsgType V="H" DN="Henvisning"/> <ActComMethod V="EDI" DN="EDI"/> </CopyDestRole> <HCP> <Inst> <Name>Den offentlige tannhelsetjenesten, Storslett tannklinikk</Name> <Id>97454728</Id> <TypeId V="ENH" DN="Off. identifikator for institusjoner"/> </Inst> </HCP> </CopyDest> </pre>
Henvisning Utstedt: 19.05.2009	Godkjent: 19.05.2009	<pre> <ServReq> <ServType V="N" DN="Ny"/> <IssueDate V="2009-05-19"/> <ApprDate V="2009-05-19"/> <MsgDescr>Henvisning</MsgDescr> <Id>TA090519A</Id> </pre>

Henvisningstekst	Tilhørende XML
<p>Henvisende tannlege: Ragnhild Sebergsen</p> <p>Telefon: 77612345</p> <p>Hastegrad: Innen en måned</p>	<p>Se over, under Requester</p> <p>Hastegrad:</p> <pre data-bbox="1070 355 1626 475"><ReqServ> <ServType V="N" DN="Ny"/> <Purpose V="1" DN="Behandling"/> <Priority V="30" DN="Innen en måned"/></pre>

Henvisningstekst	Tilhørende XML
<p>Diagnoser:</p> <p>K05.3 Kronisk perikoronitt</p> <p>K01.1 Retinert tann med frembruddshinder fra annen tann</p>	<p>Diagnoser:</p> <pre> <InfItem> <!-- Klinisk opplysning: Hoveddiagnose --> <Observation> <CodedDescr> <Concept V="K05.3" DN="Kronisk perikoronitt" S="2.16.578.1.12.4.1.1.7110"/> <!-- Attributtet S inneholder oid for ICD10--> </CodedDescr> </Observation> <Type V="H"/> </InfItem> <InfItem> <!-- Klinisk opplysning: Bidiagnose --> <Observation> <CodedDescr> <Concept V="K01.1" DN="Retinert tann med frembruddshinder fra annen tann" S="2.16.578.1.12.4.1.1.7110"/> </CodedDescr> </Observation> <Type V="B"/> </InfItem> </pre>
<p>Aktuell problemstilling:</p> <p>Pasient kommer akutt med kraftig hevelse i kinn buccalt for 38, trismus og foetor ex or..</p> <p>Pasient opplyser at han det siste året har vært plaget med smerter og hevelse i tannkjøtt rundt tannen. Har vært hos tannlege på hjemplassen tidligere hvor det ble gitt behandling for dette.</p> <p>Har selv villet avvente med å fjerne tannen.</p> <p>Klinisk: Tann 38 ligger tippet mesialt mot 37, partielt eruptert. Litt</p>	<pre> <ReasonAsText> <Heading V="PROB" DN="Problemstilling"/> <TextResultValue>Pasient kommer akutt med kraftig hevelse i kinn buccalt for 38, trismus og foetor ex or.. Pasient opplyser at han det siste året har vært plaget med smerter og hevelse i tannkjøtt rundt tannen. Har vært hos tannlege på hjemplassen tidligere hvor det ble gitt behandling for dette. Har selv villet avvente med å fjerne tannen. Klinisk: Tann 38 ligger tippet mesialt mot 37, partielt eruptert. Litt hovne lymfeknuter submand og på hals. Ikke fått tatt rtg på grunn av redusert gapeevne. Forsøkt incidert abscess i dag men fikk ingen utflod. Satt på antibiotika. </TextResultValue > </ReasonAsText > </pre>

Henvisningstekst	Tilhørende XML
<p>hovne lymfeknuter submand og på hals. Ikke fått tatt rtg på grunn av redusert gapeevne.</p> <p>Forsøkt incidert abscess i dag men fikk ingen utflod. Satt på antibiotika.</p>	

Henvisningstekst	Tilhørende XML												
<p>Ønsket undersøkelse/behandling:</p> <p>Kirurgisk fjerning av tann 38.</p>	<pre><ReasonAsText> <Heading V="UTRED" DN="Forventet utredning/behandling"/> <TextResultValue>Kirurgisk fjerning av tann 38. </TextResultValue > </ReasonAsText ></pre>												
<p>Legemidler:</p> <table border="1" data-bbox="138 512 1055 667"> <thead> <tr> <th>Navn legemiddel</th> <th>Legemiddelform</th> <th>Styrke</th> <th>Dosering</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Apocillin</td> <td>tablett</td> <td>660 mg</td> <td>x 4 daglig</td> </tr> <tr> <td></td> <td>kur i 7 dager</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Navn legemiddel	Legemiddelform	Styrke	Dosering	Apocillin	tablett	660 mg	x 4 daglig		kur i 7 dager			<pre><Comment> <Heading DN="Legemidler" V="ME"/> <TextResultValue>Apocillin 660 mg x 4 tbl daglig i 7 dager</TextResultValue> </Comment></pre>
Navn legemiddel	Legemiddelform	Styrke	Dosering										
Apocillin	tablett	660 mg	x 4 daglig										
	kur i 7 dager												
<p>Henvisende lege/pasientens fastlege:</p> <p>Pasientens fastlege: August September</p>	<pre><PatRelHCP> <Relation V="FLE" DN="Fastlege"/> <HCP> <HCPProf> <Type V="LE" DN="Lege"/> <Name>August September</Name> <Id>9144897</Id> <TypeId V="HPR" DN="Off. identifikator for helsepersonell"/> </HCPProf> </HCP> </PatRelHCP></pre>												

7. Klassebeskrivelser

Merk – elementer som er markert med grå bakgrunnsfarge skal ikke benyttes

7.1.1. Henvisning (ServReq)

Henvisning av en pasient til undersøkelse/behandling hos spesialist eller annen helsetjenesteenhet.

Eksempler:

Original henvendelse, purring, supplerende opplysninger

Assosierte klasser:

Er en del av '[Henvisningsmelding](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..1 '[Rekvirert tjeneste](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 1..* '[Henvisningsdiagnose](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 1 '[Tjenesteyter](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..* '[Kopinottaker](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 1 '[Henvisende instans](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..* '[Referert dokument](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 1 '[Pasient](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..* '[Begrunnelse for henvisningen](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..* '[Kommentar til henvisning](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Tjenestetype (ServType)	1	CS	Kode for tjenestetype for henvisningen generelt, ikke om de ulike rekvirerte tjenestene. Kodeverk: 7309 Tjenestetype C Kansellering M Endring N Ny A Tillegg
Utstedelsestidspunkt (IssueDate)	1	TS	Utstedelsestidspunkt for henvisningen, vanligvis angitt kun med dato. Utstedelsestidspunkt er ikke nødvendigvis det tidspunktet meldingen blir sendt.

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Betalingskategori (PaymentCat)	0..1	CS	Kode for hvem som betaler for behandlingen. Kodeverk: 8426 Debitor 1 Ordinær pasient. Opphold finansiert på ordinær måte ISF,RTV og ordinær finansiering innen psykisk helse 11 Konvensjonspasient behandlet ved ø-hjelp 12 Utlending fra land uten avtale (selvbetalende) 20 Sykepengeprosjekt 22 Forskningsprogram 30 Selvbetalende norsk pasient og selvbetalende konvensjonspasient 40 Anbudspasient finansiert via ISF 41 Anbudspasient på avtalen for Helse Øst RHF 42 Anbudspasient på avtalen for Helse Sør RHF 43 Anbudspasient på avtalen for Helse Vest RHF 44 Anbudspasient på avtalen for Helse Midt-Norge RHF 45 Anbudspasient på avtalen for Helse Nord RHF 50 Opphold hos avtalespesialist finansiert via ISF 60 Forsikring 70 RTV ved fristbrudd 99 Annet GR Gratis IN Institusjon OF Offentlig forsikring PF Privat forsikring RE Rekvirent TR Trygdekontor
Henviseende instans sin kommentar (ReqComment)	0..1	ST	Henviseende instans sine kommentarer til henvisningen i sin helhet. Inkluderer ikke begrunnelse for henvisningen.
Meldingsbekreftelse (Ack)	0..1	CS	Angivelse av om avsender ønsker bekreftelse på at mottaker har mottatt meldingen. Eksempler: I henhold til kodeverk for meldingsbekreftelse: J: Bekreftelse ønsket N: Bekreftelse ikke ønsket F: Bekreftelse kun ved feil. Kodeverk: 7304 Meldingsbekreftelse F Kun ved feil J Ja N Nei F Kun ved feil.
Type henvisning (MsgDescr)	1	CS	Angivelse av type henvisning som for eksempel søknad om innleggelse, henvisning til poliklinisk undersøkelse, supplerende opplysninger, purring på tidligere henvisning. Kodeverk: 8455 Henvisningstype 1 Utredning 2 Behandling (inkludert utredning) 3 Kontroll 4 Generert for Ø-hjelpspasient 5 Friskt nyfødt barn 6 BUP-henvisning (???)

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Henvisende instans sin henvisningsid (Id)	1	ST	Henvisende instans sin identifikasjon av henvisningen.

7.1.2. Henvisningsmelding (Message)

En melding bestående av en henvisning.

Hver henvisning kan angi en ny pasient.

Bruk:

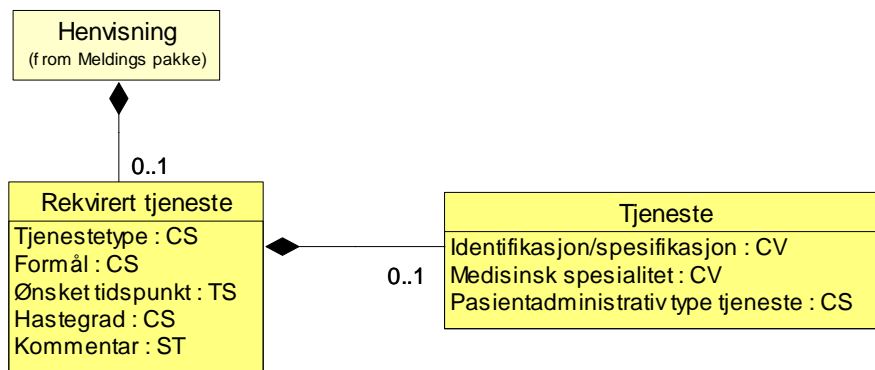
Det norske subsettet tillater kun en henvisning pr. melding.

Assosierte klasser:

Inneholder 1 ['Henvisning'](#) (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Type (Type)	0..1	CS	Spesifikasjon av benyttet meldingstype. Kodeverk: 8263 Meldingstyper - henvisning B Booking H Henvisning T Tilbakemelding på henvisning
Versjon av melding (MsgVersion)	0..1	ST	Spesifikasjon av benyttet versjon av meldingstypen. For XML-meldinger inneholder feltet identifikasjon av benyttet XML-skjema på formen "vn ccyy-mm-dd". Eksempler: "v0.63 2002-11-08"
Versjon av implementering (MIGversion)	1	ST	Spesifikasjon av benyttet implementasjon av meldingen. Feltet inneholder identifikasjon av benyttet implementasjonsguide som er benyttet for implementeringen på formen "vn ccyy-mm-dd". Eksempler: "v0.6 2002-11-07"
Genereringstidspunkt (GenDate)	1	TS	Tidspunkt for generering av meldingen angitt med dato og klokkeslett (CCYYMMDDHHMMSS). Dette tidspunktet kan være forskjellig fra tidspunktet for sending av meldingen.
Id (MsgId)	1	ST	Avsenders unike identifikasjon av meldingen.
Status ()	0..1	CS	Benytted for å angi hvilken status meldingen har. Kodeverk: 8323 Status på melding TEST Melding til testformål APR Meldingsimplementeringen er godkjent NAPR Meldingsimplementeringen er ikke godkjent

Rekvirert tjeneste pakke

Figur 8-3 UML-diagram for Rekvirert tjeneste pakke

7.1.3. Rekvirert tjeneste (ReqServ)

Opplysninger om rekvirert eller ønsket tjeneste.

Eksempler:

Poliklinisk undersøkelse, innleggelse i sykehus, operasjon.

Assosierte klasser:

Er en del av '[Henvisning](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..1 '[Tjeneste](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Tjenestetype (ServType)	1	CS	Kode for tjenestetype for rekvirert tjeneste. Kommentar: Denne tjenestetypen angir opplysninger om en enkelt rekvirert tjeneste - ikke henvisningen generelt. Kodeverk: 7309 Tjenestetype C Kansellering M Endring N Ny A Tillegg
Formål (Purpose)	0..1	CS	Formål med ønsket/rekvirert tjeneste. Eksempler: Kodeverk: Kontaktgrunn 1: Behandling 2: Dagkirurgi 4: Utredning (kun) 5: Etterbehandling/rehabilitering 6: Kontroll 7: Utredning og behandling Kommentar: Kodeverk for kontaktgrunn er neppe fullstendig, og vil bli utvidet ved behov. Kodeverk: Kontaktgrunn (No OID)
Ønsket tidspunkt (ReqDate)	0..1	TS	Starttidspunkt for rekvirert/ønsket tjeneste. Eksempler: "2002-08-22"

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Hastegrad (Priority)	0..1	CS	Kode for henvisende instans' utførelsesprioritet eller tildelt prioritet. Ø-hjelp (umiddelbart) skal alltid varsles spesielt (ofte per telefon). Kodeverk: 8304 Intern hastegrad 0 Umiddelbart 1H Innen en time 2H Innen to timer 4H Innen fire timer 8H Innen åtte timer 1 Innen tjuefire timer 2 Innen to døgn 7 Innen en uke 30 Innen en måned 90 Innen tre måneder 180 Innen seks måneder 360 Innen tolv måneder
Kommentar (Comment)	0..1	ST	Kommentar til rekvirert tjeneste.

7.1.4. Tjeneste (Service)

Spesifikasjon om utført, planlagt eller rekvirert tjeneste.

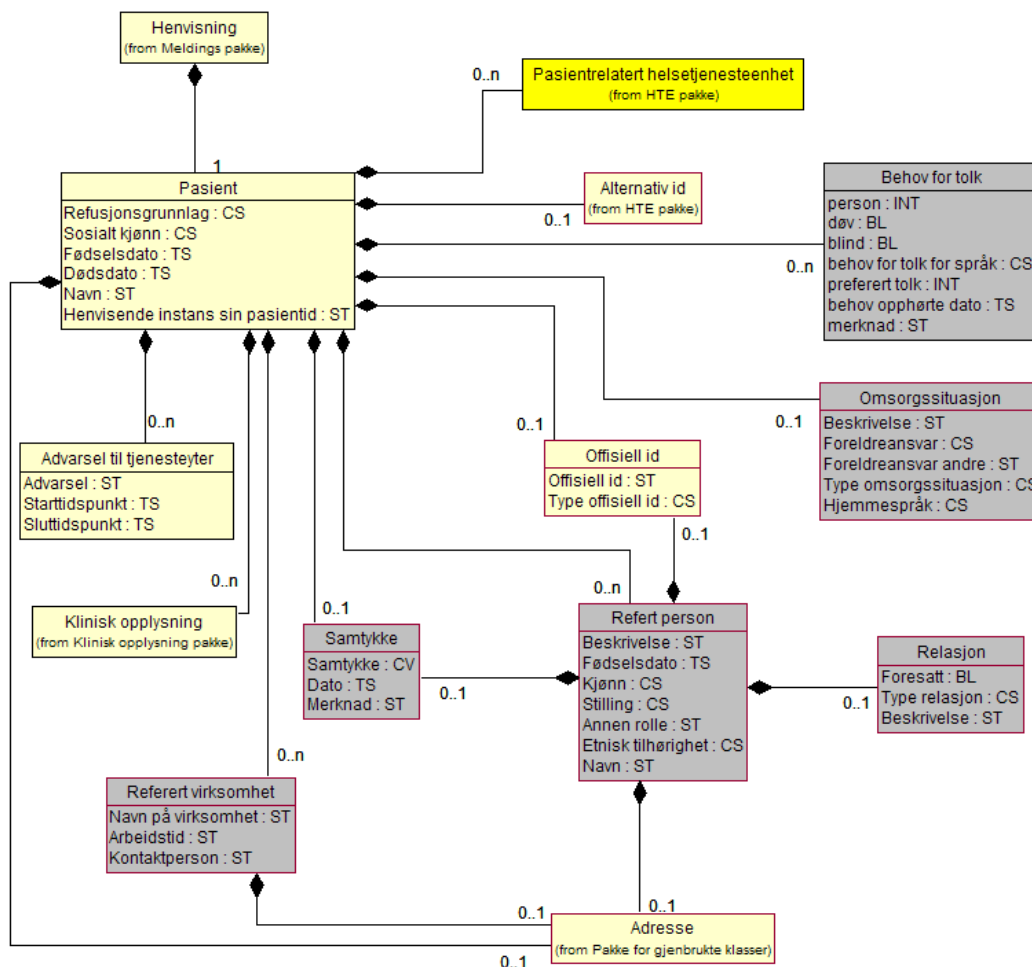
Assosierte klasser:

Er en del av ['Rekvirert tjeneste'](#) (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Identifikasjon/spesifikasjon (ServId)	0..1	CV	Kode for å spesifisere en bestemt type tjeneste. Eksempler: Kode for ønsket operasjon. Kommentar: Benyttet kodeverk er avhengig av type tjeneste.
Medisinsk spesialitet (MedSpeciality)	0..1	CV	Kode for medisinsk spesialitet som er påkrevd. Eksempler: Kode for kirurgi, gynekologi Kommentar: Benytter legeforeningens kodeverk for medisinsk spesialitet.
Pasientadministrativ type tjeneste (AdmCat)	0..1	CS	Kode for pasientadministrativ tjeneste som ønskes. Kommentar: Kodeverket er neppe fullstendig Kodeverk: 8240 Kontakttype 1 Heldøgnsopphold 2 Dagbehandling 3 Poliklinisk omsorg 4 Telekonsultasjon 5 Konsultasjon 6 Telefonkonsultasjon

Pasient-pakke

Figur 8-4: UML-diagram for Pasient

7.1.5. Samtykke (Consent)

Beskriver hvem som har samtykket i henvisningen.

Assosierte klasser:

Er en del av ['Pasient'](#) (Side: 49) 'by value'

Er en del av ['Referert person'](#) (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Samtykke (ConsentStatus)	0..1	CV	Angir om samtykke er gitt. Kodeverk: 3109 Samtykke 1 Ja 2 Nei
Dato (ConsentDate)	0..1	TS	Dato for samtykke for henvisningen.

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Merknad ()		ST	Dersom det er besluttet at den foresatt ikke skal informeres, skal begrunnelsen kunne angis her.

7.1.6. Offisiell id (OffId)

Assosierte klasser:

Er en del av '[Pasient](#)' (Side: 49) 'by value'

Er en del av '[Referert person](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Offisiell id (OffId)	0..1	ST	
Type offisiell id (TypeOffId)	0..1	CS	<p>Kodeverk: 8268 Type identifikator</p> <p>ENH Organisasjonsnummeret i Enhetsregister</p> <p>OK Organisasjonskodeverk ID</p> <p>HER Identifikator fra Helsetjenesteenhetsregisteret</p> <p>NPR NPR avdelingsnummer</p> <p>SYS SYSVAK institusjonsnummer</p> <p>AVD Off. identifikator for avdelinger</p> <p>APO Apotekenes identifikasjonsnummer</p> <p>LIN Lokal identifikator for institusjoner</p> <p>LAV Lokal identifikator for avdelinger</p> <p>LOK Lokal identifikator uten nærmere angivelse</p> <p>HPR Helsepersonellnummer</p> <p>LOP Lokal identifikator for helsepersonell</p> <p>FNR Norsk fødselsnummer</p> <p>DNR D-nummer</p> <p>HNR H-nummer</p> <p>PNR Passnummer</p> <p>SEF Svensk ”personnummer”</p> <p>DKF Dansk ”personnummer”</p> <p>SSN Sosial security number</p> <p>FPN Forsikringspolise nummer</p> <p>XXX Annet</p>

7.1.7. Pasient (Patient)

Opplysninger om pasienten.

Assosierte klasser:

Er en del av '[Henvisning](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..* '[Advarsel til tjenesteyter](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..* '[Klinisk opplysning](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..* '[Pasientrelatert helsetjenesteenhet](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..1 '[Alternativ id](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..* '[Behov for talk](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..1 '[Omsorgssituasjon](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..* '[Referert person](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..* '[Referert virksomhet](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..1 '[Samtykke](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Refusjonsgrunnlag (BasisForHealthServices)	0..1	CS	Grunnlag for refusjon av kostnader til helsetjenester. Kommentar: Ønsker tilbakemeldinger om eventuelle andre kodeverdier. Kodeverk: 8246 Refusjonsgrunnlag 1 Folketrygdmedlem 2 EU-borger 3 Bilateral avtale
Sosialt kjønn (Sex)	0..1	CS	Kode for personens kjønn iht. ISO 5218. Kodeverk: 3101 Kjønn 1 Mann 2 Kvinne 9 Ikke spesifisert
Fødselsdato (DateOfBirth)	0..1	TS	Personens fødselsdato angitt som CCYYMMDD. Eksempler: "1956-12-01" Kommentar: Dag og evt. måned kan mangle.
Dødsdato (DateOfDeath)	0..1	TS	Personens dødsdato angitt som CCYYMMDD. Kommentar: Dag og evt. måned kan mangle.
Navn (Name)	0..1	ST	Navn på person angitt med etternavn etterfulgt av fornavn, adskilt med komma. Eksempler: "Olsen, Per"
Henvissende instans sin pasientid (IdByRequester)	0..1	ST	Henvissende instans sin pasientidentifikasjon.
Offisiell pasientId (OffId)	0..1	ST	Offisiell pasientidentifikasjon Vanligvis fødselsnummer, men kan være D-nummer eller offisielt H-nummer hvis fødselsnummer ikke finnes. Skal benyttes sammen med "Type offisiell id".
Type offisiell Id (TypeOffId)	0..1	CS	Type offisiell pasientidentifikasjon. Kodeverk: 8327 Offisiell personidentifikasjon FNR: Fødselsnummer DNR: D-nummer HNR H-nummer

7.1.8. Behov for tolk (NeedTranslator)

Benyttes for å angi hvilket behov og ønsker tjenestemottaker og dennes omsorgspersoner har når det gjelder bruk av tolk, samt opplysninger om andre praktiske forhold de som har kontakt med personen bør ha kjennskap til.

Assosierte klasser:

Er en del av ['Pasient'](#) (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
person (Person)	0..1	INT	Referanse til den person som har behov for tolk. Kobles mot PersonId i klassen Person.
døv (IsDeaf)	0..1	BL	Angir om personen er döv.
blind (IsBlind)	0..1	BL	Angir om personen er blind.

Attributter	K	Type	Beskrivelse
behov for tolk for språk (Language)	0..1	CS	Dersom personen har behov for tolk, angis kode for språk. Koder for språk finnes i administrativt kodeverk nr. 3303. Kodeverk: 3303 Språk Kodeverket er tilgjengelig fra www.volven.no .
preferert tolk (PreferredTranslator)	0..1	INT	Referanse til den tolk personen selv foretrekker. Kobles mot PersonId i klassen Person.
behov opphørte dato (TranslatorEndDate)	0..1	TS	Angir dato for når behovet for tolk opphørte.
merknad (Note)	0..1	ST	Til fri bruk.

7.1.9. Referert virksomhet (PatRelInst)

Beskrivee pasientens relasjon til institusjoner utenfor helsevesenet.

Assosierte klasser:

Er en del av '[Pasient](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..1 '[Adresse](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Navn på virksomhet (NameInst)	0..1	ST	Navn på refert virksomhet.
Arbeidstid (WorkingTime)	0..1	ST	Det tidsrom virksomheten kan kontaktes. Angis i form av fri tekst.
Kontaktperson (ContactPerson)		ST	

7.1.10. Advarsel til tjenesteyter (PatientPrecaution)

Pasientopplysninger av betydning for tjenesteyters håndtering av pasienten.

Kommentar:

CAVE opplysninger skal angis i klassen "Kliniske opplysninger"

Assosierte klasser:

Er en del av '[Pasient](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Advarsel (Precaution)	1	ST	Angivelse av opplysning som er av betydning for tjenesteyter (smittefare, gravid, etc.), men som ikke er CAVE-opplysninger. Det er også mulig å angi at et gitt forhold ikke er til stede eller at opplysning om dette mangler. CAVE-opplysninger angis i klassen "Kliniske opplysninger". Eksempler: "Smittefare", "gravid", "døv"

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Starttidspunkt (StartDateTime)	0..1	TS	(Start-)Tidspunkt for gyldighet av den aktuelle advarsel eller forhåndsregel.
Sluttidspunkt (EndDateTime)	0..1	TS	Sluttidspunkt for gyldighet av den aktuelle advarsel eller forhåndsregel.

7.1.11. Referert person (PatRelperson)

Beskriver en privat/personlig relasjon (ikke relasjon til helsetjenesteenhet) til andre personer.

Assosierte klasser:

Er en del av '[Pasient](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..1 '[Relasjon](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..1 '[Adresse](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..1 '[Samtykke](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..1 '[Offisiell id](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Beskrivelse (Description)	0..1	ST	Beskriver hva slags kontekst denne relasjonen er definert for. Her kan teksten for eksempel være: "Andre omsorgspersoner" eller "Mor/foresatt".
Fødselsdato (DateOfBirth)	0..1	TS	Personens fødselsdato angitt som CCYYMMDD. Eksempler: "1956-12-01"
Kjønn (Sex)	0..1	CS	Kode for personens kjønn iht. ISO 5218. Kodeverk: 3101 Kjønn 1 Mann 2 Kvinne 9 Ikke spesifisert
Stilling (Occupation)	0..1	CS	Kode som angir hvilken stilling Referert person har. Merk: Kun en av attributtene Stilling og "Annen rolle" skal benyttes. Kodeverk: 9036 Stillingskoder
Annen rolle (Role)	0..1	ST	Dersom den rollen personen har ikke er registrert i stillingskodeverket, kan rollen registreres her. Merk: Kun en av attributtene Stilling og "Annen rolle" skal benyttes.

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Etnisk tilhørighet (EthnicBelonging)	0..1	CS	Beskrive hvilken etnisk tilhørighet omsorgspersonen til pasienten har. Kodeverk: 8423 Etnisk tilhørighet 1 Norsk 2 Samisk 3 Nordisk 4 Europeisk 5 Asiatisk 6 Afrikansk 7 Latin-Amerikansk 8 Nord-Amerikansk 9 Australsk
Navn (Name)	1	ST	

7.1.12. Relasjon (Relation)

Inneholder beskrivelse av aktuell relasjon.

Assosierte klasser:

Er en del av ['Referert person'](#) (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Foresatt (Guardien)	0..1	BL	Indikerer at vedkommende er pasientens foresatte.
Type relasjon (RelationCode)	0..1	CS	Beskrive hvilken relasjon personen har til pasienten/barnet. Kodeverk: 8422 Omsorgsrolle 1 Biologisk mor 2 Biologisk far 3 Adoptivmor 4 Adoptivfar 5 Stemor 6 Stefar 7 Fosteremor 8 Fosterfar 9 Annet, f. eks. barn av pasient
Beskrivelse (Description)	0..1	ST	Beskriver type relasjon dersom det f.eks. står annet der.

7.1.13. Omsorgssituasjon (CareSituation)

Beskriver omsorgssituasjonen for barnet.

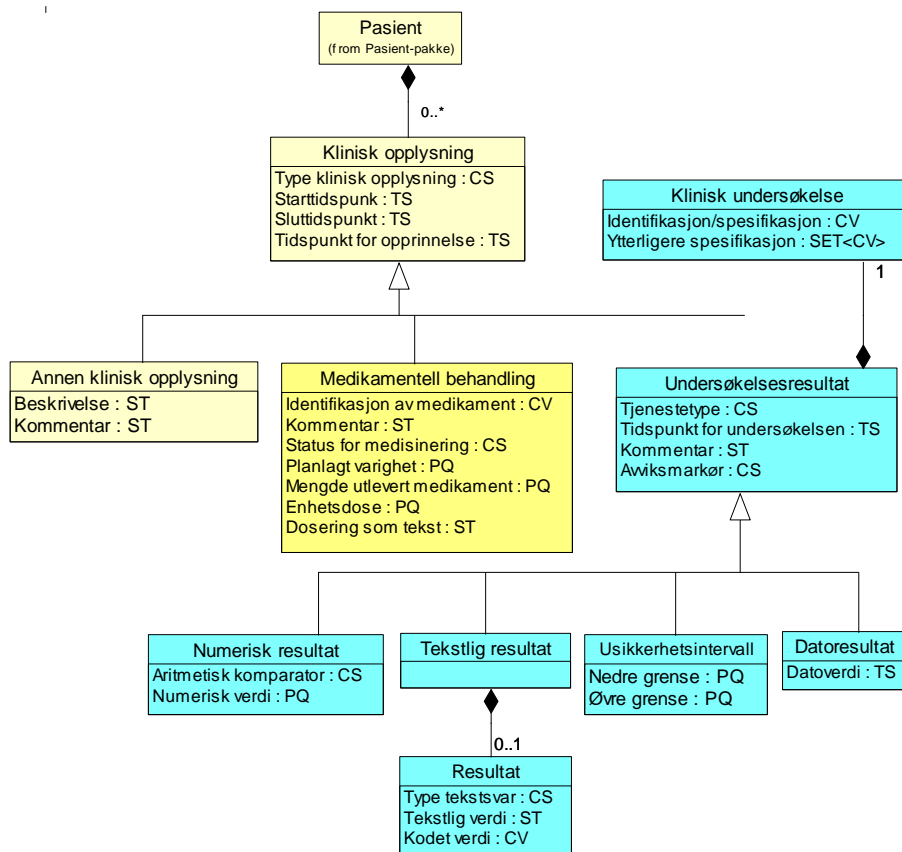
Assosierte klasser:

Er en del av ['Pasient'](#) (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Beskrivelse (Description)	0..1	ST	

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Foreldreansvar (CustodyType)	1	CS	Angir hvem som har foreldreansvaret. Kodeverk: 9513 Foreldreansvar D Delt M Mor F Far A Andre
Foreldreansvar andre (CustodyOwner)	0..1	ST	Fylles ut dersom "Andre" er valgt under foreldreansvar.
Type omsorgssituasjon (CareSituationType)	1	CS	Beskrivelse av hvem pasienten/barnet bor sammen med. Kodeverk: 3105 Bosituasjon, barn og ungdom 1 Bor hos begge foreldre 2 Pendler mellom foreldre 3 Bor hos en av foreldrene 4 Bor hos en av foreldrene og en eller flere andre voksne 5 Bor hos besteforeldre eller annen familie 6 Bor i fosterhjem 7 Bor på institusjon 8 Bor alene 9 Annet
Hjemmespråk (NativeLanguage)	0..1	CS	beskriver hvilket språk som snakkes hjemme hos pasienten. Kodeverk: 8417 Hjemmespråk 1 Norsk 2 Annet hjemmespråk 3 To-språklig

Klinisk opplysning pakke

Figur 8-5: UML-diagram for Klinisk opplysning

7.1.14. Usikkerhetsintervall (Interval)

Undersøkelsesresultat angitt som et usikkerhetsintervall.

Eksempler:

"10-50 mg/l"

Assosierte klasser:

Spesialisering av '[Undersøkelsesresultat](#)' (Side: 49)

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Nedre grense (Low)	0..1	PQ	Nedre grense for undersøkelsesresultat angitt som et usikkerhetsintervall. Eksempler: "10 mg/l"
Øvre grense (High)	0..1	PQ	Øvre grense for undersøkelsesresultat angitt som et usikkerhetsintervall. Eksempler: "50 mg/l"

NUMERISK RESULTAT (NUMRESULT)

Undersøkelsesresultat i form av en numerisk verdi.

Assosierte klasser:

Spesialisering av '[Undersøkelseresultat](#)' (Side: 49)

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Aritmetisk komparator (ArithmeticComp)	0..1	CS	Aritmetisk komparator Eksempler: Kodeverk: Forholdsoperatører EQ: Lik GE: Større eller lik GT: Større LE: Mindre eller lik LT: Mindre NE: Forskjellig MG: Mye større ML: Mye mindre Kommentar: "=" er også en aritmetisk komparator, men denne spesifiseres vanligvis ikke.
Numerisk verdi (NumResultValue)	1	PQ	Måleresultat som en numerisk verdi. Eksempler: "3,4 mg/ml"

7.1.15. Annen klinisk opplysning (Observation)

Beskrivelse av klinisk opplysning bortsett fra medikamentell behandling og undersøkelsesresultat som er beskrevet strukturert.

Assosierte klasser:

Spesialisering av '[Klinisk opplysning](#)' (Side: 49)

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Beskrivelse (Description)	0..1	ST	Beskrivelse av klinisk opplysning som fri tekst (Sykehistorie, symptom, problem, diagnose, operasjon)
Kommentar (Comment)	0..1	ST	Kommentar til annen klinisk opplysning i form av fri tekst. Supplerende opplysninger om den kliniske opplysningen i tillegg til kodet og/eller fritekst beskrivelse.

7.1.16. Datoresultat (DateResult)

Undersøkelsesresultat uttrykt som en dato, for eksempel forventet dato for nedkomst.

Assosierte klasser:

Spesialisering av '[Undersøkelseresultat](#)' (Side: 49)

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Datoverdi (DateResultValue)	1	TS	Undersøkelsesresultat angitt som en tidsangivelse (datoresultat eller klinisk dato).

7.1.17. Undersøkelsesresultat (ResultItem)

Opplysninger om resultatet av en undersøkelse.

Kommentar:

Selve undersøkelsesresultatet spesifiseres som et numerisk resultat, et usikkerhetsintervall, et tekstlig resultat eller et datoresultat.

Assosierte klasser:

Konkret klasse, spesialisierer som '[Tekstlig resultat](#)' (Side: 49), '[Usikkerhetsintervall](#)' (Side: 49), '[Datoresultat](#)' (Side: 49), '[Numerisk resultat](#)' (Side: 49)

Spesialisering av '[Klinisk opplysning](#)' (Side: 49)

Inneholder 1 '[Klinisk undersøkelse](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Tjenestetype (ServType)	0..1	CS	Kode for tjenestetype for undersøkelsesresultatet. Bruk: Benyttes vanligvis kun for nye opplysninger (f.eks. i en epikrise) - ikke for refererte kliniske opplysninger (f.eks. i en henvisning). Eksempler: "N" Kommentar: Dette dataelementet angir kun tjenestetypen for ett undersøkelsesresultat - ikke for selve svarrapporten som dette resultatet måtte være en del av.
Tidspunkt for undersøkelsen (InvDate)	0..1	TS	Tidspunkt for nåtid undersøkelsen er foretatt angitt med dato og evt. klokkeslett.
Kommentar (Comment)	0..1	ST	Kommentarer som fri tekst vedrørende undersøkelsesresultatet. Kommentar: Selve undersøkelsesresultatet gis i form av en av spesialiseringene: numerisk resultat, usikkerhetsintervall, tekstlig resultat eller datoresultat.
Avviksmarkør (DevResultInd)	0..1	CS	Kode for avvik fra normalområdet. Eksempler: Meget lav verdi, lav verdi, høy verdi, meget høy verdi, utenfor referanseområdet uspesifisert Kommentar: Kodeverk: Forholdsoperatorer EQ: Lik GE: Større eller lik GT: Større LE: Mindre eller lik LT: Mindre NE: Forskjellig MG: Mye større ML: Mye mindre

7.1.18. Klinisk opplysning (Infltem)

Opplysninger om en enkelt klinisk opplysning som for eksempel sykehistorie, symptom, funn, diagnose, undersøkelsesresultat, medikamentell behandling eller operasjon.

Assosierte klasser:

Konkret klasse, spesialisierer som '[Undersøkelsesresultat](#)' (Side: 49), '[Medikamentell behandling](#)' (Side: 49), '[Annen klinisk opplysning](#)' (Side: 49)

Er en del av '[Pasient](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Type klinisk opplysning (Type)	1	CS	Kode for type klinisk opplysning. Kodeverk: 8233 Type klinisk opplysning MEDB Medikamentell behandling OPIN Operasjon/inngrep PROG Prognose ANAM Sykehistorie CAVE Cave-opplysninger NB NB-opplysninger GBEH Tidligere gynekologisk behandling GOPL Gynekologiske opplysninger OPPL Klinisk opplysning SYKM Opplysninger om sykemelding SYMP Symptom TB Tidligere behandling US Tidligere undersøkelse SM Smitte
Starttidspunkt (StartDateTime)	0..1	TS	(Start-)Tidspunkt for klinisk opplysning. Eksempler: Starttidspunkt for sykmeldingen
Sluttidspunkt (EndDateTime)	0..1	TS	Sluttidspunkt for klinisk opplysning. Eksempler: Siste sykmeldingsdag
Tidspunkt for opprinnelse (OrgDate)	0..1	TS	Tidspunkt for opprinnelsen til den kliniske opplysningen. Eksempler: Første sykmeldingsdag

7.1.19. Medikamentell behandling (Medication)

Spesifikasjon av tidligere, planlagt eller pågående medikamentell behandling.

Kommentar:

Kan også angi medisinerings som ikke skal benyttes, f.eks. pga. allergi.

Assosierte klasser:

Spesialisering av ['Klinisk opplysning'](#) (Side: 49)

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Identifikasjon av medikament (DrugId)	1	CV	Identifikasjon av medikament som personen benytter, har benyttet eller ikke skal benytte i henhold til nasjonalt kodeverk. Kommentar: Her benyttes fortrinnsvis ATC-nr. Kodeverk: 7180 ATC
Kommentar (Comment)	0..1	ST	Kommentar til medikamentell behandling angitt som fri tekst.

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Status for medisinerings (Status)	1	CS	Kode for medikamentets status hos pasienten. Kommentar: Kodeverket er neppe fullstendig. Kodeverk: 7307 Status for medisinerings-S1 1 Inntatt 10 Allergisk ovenfor 2 Forskrevet 3 Anbefalt å innta 4 Anbefalt å slutte å innta 5 Benyttes sporadisk 6 Benyttes regelmessig
Planlagt varighet (IntendedDuration)	0..1	PQ	Planlagt varighet for medikamentell behandling. Eksempler: "4 uker"
Mengde utlevert medikament (QuantitySupplied)	0..1	PQ	Mengde utlevert medikament. Eksempler: "20 tabletter"
Enhetsdose (UnitDose)	0..1	PQ	Størrelse av en enkeltdose. Eksempler: "50 mg"
Dosering som tekst (DosageText)	0..1	ST	Dosering angitt som fri tekst. Eksempler: "En tablett 3 ganger daglig til maten"

7.1.20. Tekstlig resultat (TextResult)

Undersøkelsesresultat angitt som et tekstlig svar.

Kommentar:

Tekstsvaret kan angis som klar tekst og/eller kodet tekst.

Assosierte klasser:

Spesialisering av '[Undersøkelsesresultat](#)' (Side: 49)

Inneholder 0..1 '[Resultat](#)' (Side: 49) 'by value'

7.1.21. Klinisk undersøkelse (ClinInv)

Spesifikasjon av en klinisk undersøkelse som resulterer i et undersøkelsesresultat.

Assosierte klasser:

Er en del av '[Undersøkelsesresultat](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Identifikasjon/spesifikasjon (Id)	1	CV	Kode for type undersøkelse i henhold til eksternt kodeverk for kliniske undersøkelser. Eksempler: Gastroskopi, serumjern, rtg. thorax Kommentar: Kodeverket kan være et kodeverk for operative inngrep, laboratorieundersøkelser, røntgenundersøkelser osv.

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Ytterligere spesifikasjon (Spec)	0..*	SET<C V>	Ytterligere spesifikasjon av utført eller planlagt undersøkelse i henhold til eksternt kodeverk. Kommentar: Kan f.eks. angi benyttet undersøkelsesmetode.

7.1.22. Resultat (Result)

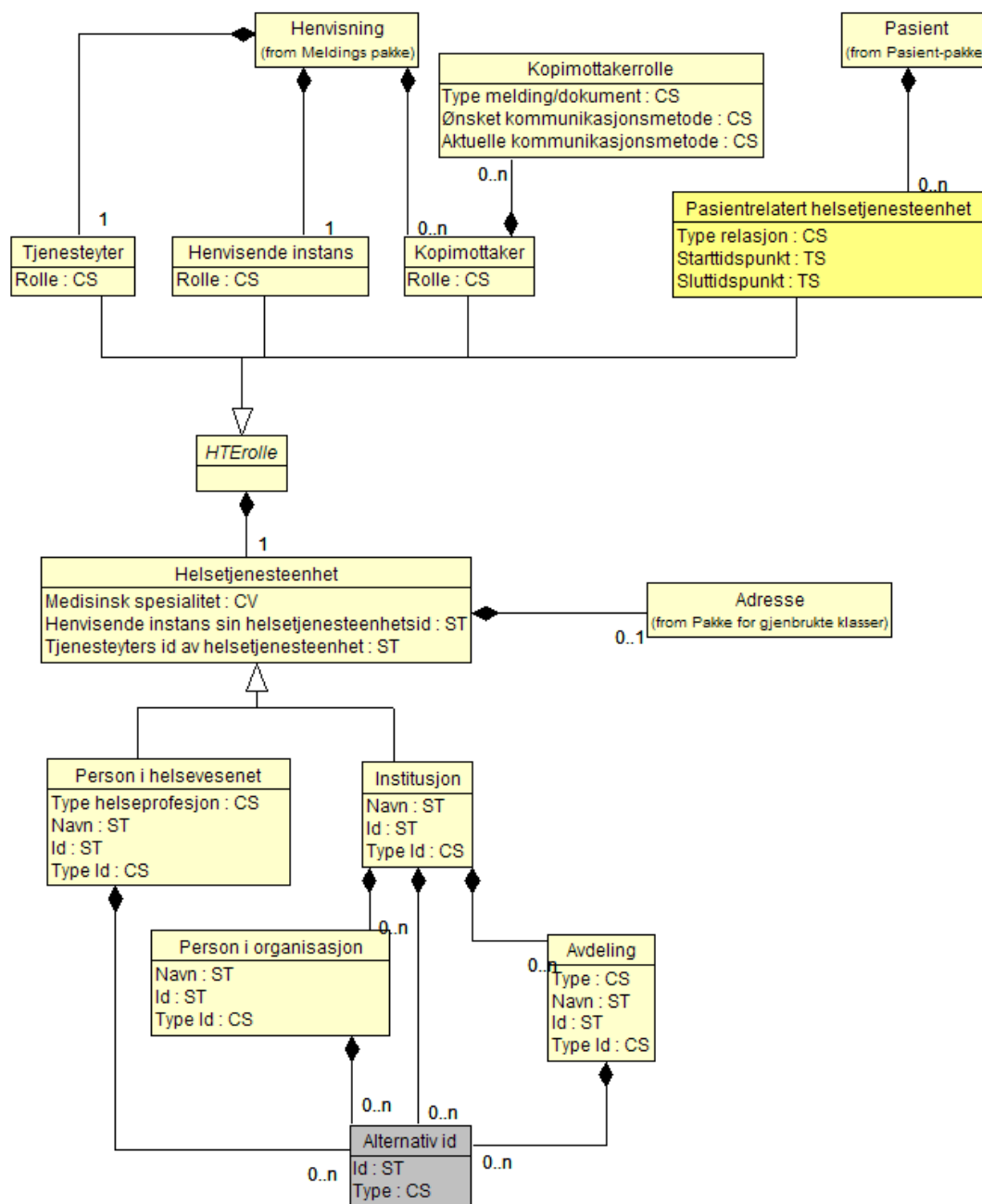
Tekstlig resultat.

Assosierte klasser:

Er en del av '[Tekstlig resultat](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Type tekstsvar (Heading)	0..1	CS	Type (overskrift) for tekst. Kodeverk: 8243 Type tekstsvar i tekstlig resultat i svarrapportering av medisinske tj AN Analyse FU Funn og undersøkelsesresultater GR Gruppe LR Laboratorieresultat RSB Resistensbestemmelse SY Sykmelding UP Ubesvarte prøver VU Vurdering XX Uspesifisert
Tekstlig verdi (TextResultValue)	0..1	ST	Tekstlig beskrivelse.
Kodet verdi (TextCode)	0..1	CV	Kodet opplysning Kommentar: Benyttet kodeverk er avhengig av type resultat. Noen aktuelle kodeverk er: NORAKO (Id = 7240) Røntgenundersøkelser SNOMED (Id=7010) Anatomisk-patologisk undersøkelse NKKKL (Id=7230) Klinisk-kjemiske laboratorieundersøkelser.

Helsetjenesteenhet pakke

Figur 8-6 : Helsetjenesteenhet

7.1.23. Tjenesteyter (ServProvider)

Helsetjenesteenhet som yter tjenester i forbindelse med undersøkelse eller behandling av pasient.

Assosierte klasser:

Spesialisering av '[HTErolle](#)' (Side: 49)

Er en del av '[Henvising](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 1 '[Helsetjenesteenhet](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Rolle (Role)	0..1	CS	Kode for helsetjenesteenhet som tjenesteyter. Kommentar: Fast verdi: SPR: Tjenesteyter

7.1.24. Pasientrelatert helsetjenesteenhet (PatRelHCP)

Pasientrelatert helsetjenesteenhet som er involvert i å yte helsetjeneste til en pasient og som ikke er spesielt relatert til en gitt hendelse.

Eksempler:

Pasientens faste lege

Assosierte klasser:

Spesialisering av '[HTErolle](#)' (Side: 49)

Er en del av '[Pasient](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 1 '[Helsetjenesteenhet](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Type relasjon (Relation)	1	CS	Rollen aktuelle helsetjenesteyter har i relasjon til pasienten. Kommentar: Kodeverket er neppe fullstendig. Kodeverk: 7319 Pasientrelasjon FLE Fastlege RHI Ansvarlig institusjon RHP Ansvarlig lege
Starttidspunkt (StartDateTime)	0..1	TS	(Start-)Tidspunkt for aktuelle relasjon.
Sluttidspunkt (EndDateTime)	0..1	TS	Sluttidspunkt for aktuelle relasjon.

7.1.25. Kopimottakerrolle (CopyDestRole)

Rolle til aktuelle kopimottaker.

Eksempler:

Mottaker av aktuelle melding, mottaker av resulterende svarmelding

Assosierte klasser:

Er en del av '[Kopimottaker](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Type melding/dokument (MsgType)	1	CS	Kode for type melding eller dokument som parten har fått eller skal ha kopi av. Kodeverk: 8263 Meldingstyper - henvisning B Booking H Henvisning T Tilbakemelding på henvisning B Booking (Timebestilling)

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Ønsket kommunikasjonsmetode (ReqComMethod)	0..1	CS	Kode for kommunikasjonsmetode som foreslått av henvisende instans. Kodeverk: 8235 Kommunikasjonsmetode EDI EDI PST Brev
Aktuelle kommunikasjonsmetode (ActComMethod)	0..1	CS	Kode for kommunikasjonsmetode som blir eller ble benyttet. Kodeverk: 8235 Kommunikasjonsmetode EDI EDI PST Brev

7.1.26. Alternativ id (AdditionalId)

Annen identifikasjon som tilknyttede enhet er eller har vært kjent under.

Assosierte klasser:

Er en del av ['Person i organisasjon'](#) (Side: 49) 'by value'

Er en del av ['Institusjon'](#) (Side: 49) 'by value'

Er en del av ['Avdeling'](#) (Side: 49) 'by value'

Er en del av ['Person i helsevesenet'](#) (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Id (Id)	1	ST	Alternativ identifikasjon.
Type (Type)	1	CS	Kode for type alternativ ID. Kodeverk: 8268 Type identifikator ENH Organisasjonsnummeret i Enhetsregister OK Organisasjonskodeverk ID HER Identifikator fra Helsetjenesteenhetsregisteret NPR NPR avdelingsnummer SYS SYSVAK institusjonsnummer AVD Off. identifikator for avdelinger APO Apotekenes identifikasjonsnummer LIN Lokal identifikator for institusjoner LAV Lokal identifikator for avdelinger LOK Lokal identifikator uten nærmere angivelse HPR Helsepersonellnummer LOP Lokal identifikator for helsepersonell FNR Norsk fødselsnummer DNR D-nummer HNR H-nummer PNR Passnummer SEF Svensk ”personnummer” DKF Dansk ”personnummer” SSN Sosial security number FPN Forsikringspolise nummer XXX Annet

7.1.27. HTErolle (HcpPointer)

Helsetjenesteenhet i en gitt rolle.

Eksempler:

Rekvirent, tjenesteyter, kopimottaker

Assosierte klasser:

Abstrakt klasse, spesialisierer som '[Tjenesteyter](#)' (Side: 49), '[Pasientrelatert helsetjenesteenhet](#)' (Side: 49), '[Kopimottaker](#)' (Side: 49), '[Henvisende instans](#)' (Side: 49)
Inneholder 1 '[Helsetjenesteenhet](#)' (Side: 49) 'by value'

HELSETJENESTEENHET (HCP)

Opplysninger om en helsetjenesteenhet.

En helsetjenesteenhet kan være en institusjon (eventuelt en avdeling ved en institusjon), en aktør (person) i helsevesenet eller en aktør ved en institusjon/avdeling.

Eksempler:

Privatpraktiserende lege, sykehus, overlegen ved kirurgisk avdeling på et sykehus.

Assosierte klasser:

Konkret klasse, spesialisierer som '[Institusjon](#)' (Side: 49), '[Person i helsevesenet](#)' (Side: 49)

Er en del av '[HTErolle](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..1 '[Adresse](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Medisinsk spesialitet (MedSpeciality)	0..1	CV	Kode for medisinsk spesialitet for den aktuelle helsetjenesteenhet i henhold til kodeverk for fagområde. En helsetjenesteenhet kan ha flere medisinske spesialiteter, men kun den som er av interesse i den gitte sammenhengen tas med her. Kodeverk: 8451 Fagområde
Henvisende instans sin helsetjenesteenhets id (PartyIdByRequester)	0..1	ST	Henvisende instans sin identifikasjon av helsetjenesteenhet.
Tjenesteyters id av helsetjenesteenhet (PartyIdByService)	0..1	ST	Tjenesteyters identifikasjon av helsetjenesteenhet.

7.1.28. Henvisende instans (Requester)

Helsetjenesteenhet som henviser pasient til undersøkelse eller behandling.

Assosierte klasser:

Spesialisering av '[HTErolle](#)' (Side: 49)

Er en del av '[Henvisning](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 1 '[Helsetjenesteenhet](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Rolle (Role)	0..1	CS	Kode for helsetjenesteenhet som henvisende instans. Kommentar: Fast verdi: REQ Rekvirent

7.1.29. Institusjon (Inst)

Institusjon i helsevesenet.

Eksempler:

Sykehus, apotek, legepraksis

Assosierte klasser:

Spesialisering av ['Helsetjenesteenhet'](#) (Side: 49)

Inneholder 0..* ['Alternativ id'](#) (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..* ['Person i organisasjon'](#) (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..* ['Avdeling'](#) (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Navn (Name)	0..1	ST	Navn på institusjon angitt som offisielt navn. Eksempler: "St. Olavs hospital", "Universitetssykehuset i nord-Norge"
Id (Id)	0..1	ST	Identifikator for institusjonen. Må benyttes sammen med "Type id". Eksempler: Kodeverdier: ENH: Off. identifikator for institusjoner (enhetsregisteret) LIN: Lokal identifikator for institusjoner APO: Apotekenes identifikasjonsnummer
Type Id (TypeId)	0..1	CS	Kode for type identifikator. Må angis dersom "Id" er angitt. Kodeverk: 8268 Type identifikator ENH Organisasjonsnummeret i Enhetsregister OK Organisasjonskodeverk ID HER Identifikator fra Helsetjenesteenhetsregisteret NPR NPR avdelingsnummer SYS SYSVAK institusjonsnummer AVD Off. identifikator for avdelinger APO Apotekenes identifikasjonsnummer LIN Lokal identifikator for institusjoner LAV Lokal identifikator for avdelinger LOK Lokal identifikator uten nærmere angivelse HPR Helsepersonellnummer LOP Lokal identifikator for helsepersonell FNR Norsk fødselsnummer DNR D-nummer HNR H-nummer PNR Passnummer SEF Svensk "personnummer" DKF Dansk "personnummer" SSN Sosial security number FPN Forsikringspolise nummer XXX Annet

7.1.30. Kopimottaker (CopyDest)

Helsetjenesteenhet som får eller som skal ha kopi av et dokument eller en melding.

En kopimottaker i en henvisningsmelding kan både være den som får kopi av den aktuelle henvisningen og også en part som skal ha kopi av den resulterende svarrapporten/epikrisen når denne foreligger.

Assosierte klasser:

Spesialisering av ['HTErolle'](#) (Side: 49)

Er en del av ['Henvisning'](#) (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..* ['Kopimottakerrolle'](#) (Side: 49) 'by value'

Inneholder 1 ['Helsetjenesteenhet'](#) (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Rolle (Role)	0..1	CS	Kode for aktuelle rolle til en helsetjenesteenhet. Kommentar: Fast verdi: COP: Kopimottaker

7.1.31. Avdeling (Dept)

Opplysninger om avdeling.

Forutsetter at institusjon er angitt.

Eksempler:

Kirurgisk avdeling

Assosierte klasser:

Er en del av ['Institusjon'](#) (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..* ['Alternativ id'](#) (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Type (Type)	0..1	CS	Kode for type avdeling (sengeavdeling, serviceavdeling etc.). Benyttes foreløpig ikke.
Navn (Name)	0..1	ST	Navn på avdeling angitt som offisielt navn. Eksempler: "Kirurgisk avdeling"
Id (Id)	0..1	ST	Identifikator for avdelingen. Må benyttes sammen med "Type id".
Type Id (TypeId)	0..1	CS	Kode for type identifikator. Må angis dersom "Id" er angitt. Kodeverk: 8268 Type identifikator ENH Organisasjonsnummeret i Enhetsregister OK Organisasjonskodeverk ID HER Identifikator fra Helsetjenesteenhetsregisteret NPR NPR avdelingsnummer SYS SYSVAK institusjonsnummer AVD Off. identifikator for avdelinger APO Apotekenes identifikasjonsnummer LIN Lokal identifikator for institusjoner LAV Lokal identifikator for avdelinger LOK Lokal identifikator uten nærmere angivelse HPR Helsepersonellnummer LOP Lokal identifikator for helsepersonell FNR Norsk fødselsnummer DNR D-nummer HNR H-nummer PNR Passnummer SEF Svensk "personnummer" DKF Dansk "personnummer" SSN Sosial security number FPN Forsikringspolise nummer XXX Annet

7.1.32. Person i helsevesenet (HCPProf)

Person i helsevesenet som er involvert direkte eller indirekte i å yte helsetjenester til en pasient.

Assosierte klasser:

Spesialisering av '[Helsetjenesteenhet](#)' (Side: 49)

Inneholder 0..* '[Alternativ id](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Type helseprofesjon (Type)	0..1	CS	Profesjon for aktuelle person i helsevesenet. Kodeverk: 9060 Kategori helsepersonell AT Apotektekniker AU Audiograf BI Bioingeniør ET Ergoterapeut FA Farmasøyt FO Fotterapeut FT Fysioterapeut HE Helsesekretær HP Hjelpepleier HS Helsesøster JO Jordmor KE Klinisk ernæringsfysiolog KI Kiropraktor LE Lege OA Omsorgsarbeider OI Ortopedingeniør OP Optiker OR Ortoptist PE Perfusjonist PS Psykolog RA Radiograf SP Sykepleier TH Tannhelsesekretær TL Tannlege TP Tannpleier TT Tanntekniker VE Veterinær VP Vernepleier XX Annet AA Ambulansearbeider
Navn (Name)	0..1	ST	Navn på person. Navnet presenteres som en samlet streng for presentasjon (i motsetning til navn på pasient). Eksempler: "Ole Olsen", "Lege Per Nilsen"
Id (Id)	0..1	ST	Identifikator for personen. HPR-nummer skal benyttes i de fleste sammenhenger. Må benyttes sammen med "Type id".
Type Id (TypeId)	0..1	CS	Kode for type identifikator for personen. Må angis dersom "Id" er angitt. Kodeverk: 8241 Type identifikasjon av person i helsevesenet HER Identifikator fra Helsetjenesteenhetsregisteret (HER-Id) HPR Off. identifikator for helsepersonell (HPR-nummer) LOP Lokal identifikator for helsepersonell

7.1.33. Person i organisasjon (HCPerson)

Person i helsevesenet som er del av en institusjon eller avdeling.

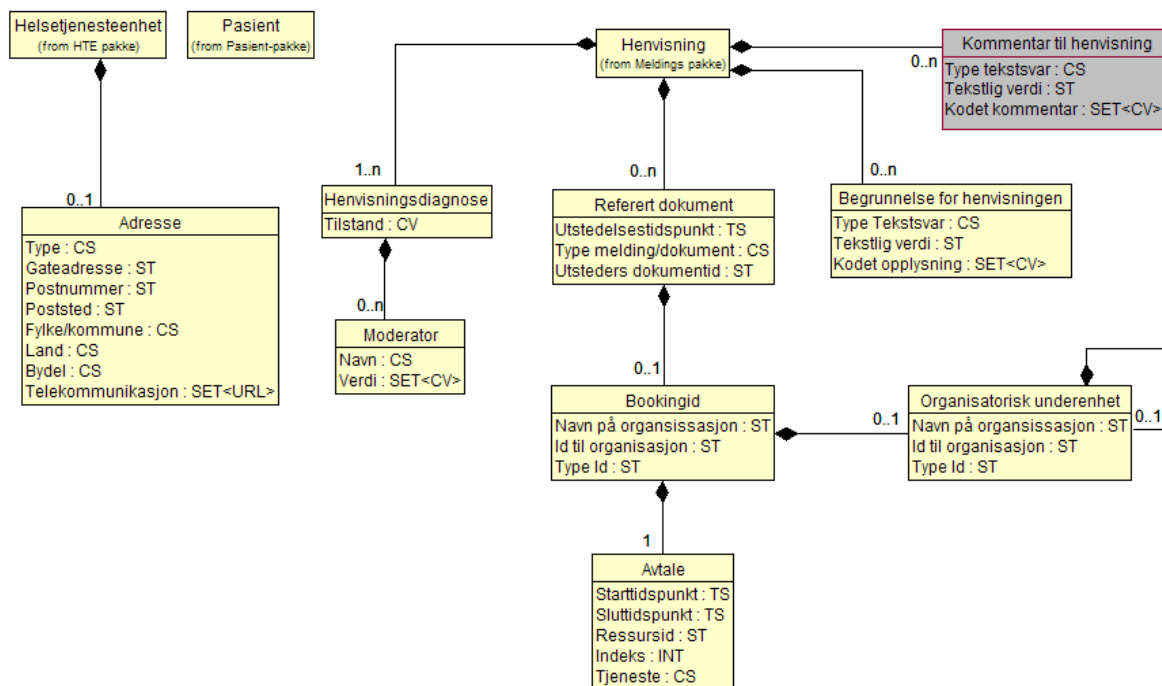
Assosierte klasser:

Er en del av ['Institusjon'](#) (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..* ['Alternativ id'](#) (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Navn (Name)	0..1	ST	Navn på person i organisasjon.
Id (Id)	0..1	ST	Identifikator for personen. Må benyttes sammen med "Type id".
Type Id (TypeId)	0..1	CS	Kode for type identifikator. Må angis dersom "Id" er angitt. Kodeverk: 8268 Type identifikator ENH Organisasjonsnummeret i Enhetsregister OK Organisasjonskodeverk ID HER Identifikator fra Helsetjenesteenhetsregisteret NPR NPR avdelingsnummer SYS SYSVAK institusjonsnummer AVD Off. identifikator for avdelinger APO Apotekenes identifikaasjonsnummer LIN Lokal identifikator for institusjoner LAV Lokal identifikator for avdelinger LOK Lokal identifikator uten nærmere angivelse HPR Helsepersonellnummer LOP Lokal identifikator for helsepersonell FNR Norsk fødselsnummer DNR D-nummer HNR H-nummer PNR Passnummer SEF Svensk "personnummer" DKF Dansk "personnummer" SSN Sosial security number FPN Forsikringspolise nummer XXX Annet

Pakke for gjenbrukte klasser

Figur 8-7 : UML-diagram for Gjenbrukte klasser

7.1.34. Adresse (Address)

Adresse.

Assosierte klasser:

Er en del av ['Referert virksomhet'](#) (Side: 49) 'by value'

Er en del av ['Referert person'](#) (Side: 49) 'by value'

Er en del av ['Helsetjenesteenhet'](#) (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Type (Type)	1	CS	<p>Kode for type adresse. For pasienter benyttes bostedsadresse (H). Hvis folkeregisteradressen er ulik bostedsadressen skal folkeregisteradressen oppgis (HP). Denne benyttes til innkallingsadressen dersom denne er ulik folkeregisteradressen. For organisasjoner benyttes postadresse (PST).</p> <p>Bruk: Vanligvis skal folkeregisteradressen oppgis for privatpersoner. For privatpersoner skal bostedsadresse kun oppgis hvis den er ulik Folkeregisteradressen.</p> <p>Kodeverk: 3401 Adresstype H Bostedsadresse HP Folkeregisteradresse HV Ferieadresse INV Faktureringsadresse PST Postadresse RES Besøksadresse TMP Midlertidig adresse WP Arbeidsadresse BAD Ubrukelig adresse</p>
Gateadresse (StreetAdr)	0..1	ST	<p>Gateadresse.</p> <p>Eksempler: "Storgaten 5"</p>
Postnummer (PostalCode)	0..1	ST	<p>Postnummer.</p> <p>Eksempler: "5001"</p>
Poststed (City)	0..1	ST	<p>Poststed.</p> <p>Eksempler: "Bergen"</p>
Fylke/kommune (County)	0..1	CS	<p>Angivelse av kode for fylke og/eller kommune i henhold til SSB's kodeverk for fylkes/kommunenr.</p> <p>Eksempler: "1201"</p> <p>Kodeverk: 3402 Kommunenummer Kodeverket er tilgjengelig fra www.volven.no.</p>
Land (Country)	0..1	CS	<p>Kode for land iht. ISO 3166. Benyttes vanligvis kun for adresser i utlandet.</p> <p>Kodeverk: 9043 Landkoder Kodeverket er tilgjengelig fra www.volven.no.</p>
Bydel (CityDistr)	0..1	CS	<p>Kode for angivelse av administrativ del av by i henhold til lokale kodeverk.</p> <p>Kodeverk: 3403 Bydelsnummer Kodeverket er tilgjengelig fra www.volven.no.</p>
Telekommunikasjon (TeleAddress)	0..*	SET<URL>	<p>Telekommunikasjonsadresse inkludert type.</p> <p>Eksempler: "tel: +4712345678" (Telefonnummer) "mailto:test.lege@testlegeontor.no" (Edi-adresse)</p>

7.1.35. Bookingid (Booking)

Inneholder informasjon om øverste nivå på den organisatorisk enhet som tilbyr time.

Hvis den organisatoriske enhet oppgis som en hierarkisk modell (f.eks. institusjon, avdeling, seksjon) skal nivåene under oppgis i klassen "Organisatorisk underenhet".

Informasjon om selv avtalen er knyttet til øverste nivå av organisatorisk enhet.

Assosierte klasser:

Er en del av '[Referert dokument](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 1 '[Avtale](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..1 '[Organisatorisk underenhet](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Navn på organisasjon (Name)	1	ST	Navn på organisatorisk enhet. Navn på organisasjon kan være institusjon, avdeling, seksjon, etc.
Id til organisasjon (Id)	1	ST	Identifikator for organisatorisk enhet.
Type Id (TypeId)	0..1	ST	Kode for type identifikator. Kodeverk: 8268 Type identifikator ENH Organisasjonsnummeret i Enhetsregister OK Organisasjonskodeverk ID HER Identifikator fra Helsetjenesteenhetsregisteret NPR NPR avdelingsnummer SYS SYSVAK institusjonsnummer AVD Off. identifikator for avdelinger APO Apotekenes identifikaasjonsnummer LIN Lokal identifikator for institusjoner LAV Lokal identifikator for avdelinger LOK Lokal identifikator uten nærmere angivelse HPR Helsepersonellnummer LOP Lokal identifikator for helsepersonell FNR Norsk fødselsnummer DNR D-nummer HNR H-nummer PNR Passnummer SEF Svensk "personnummer" DKF Dansk "personnummer" SSN Sosial security number FPN Forsikringspolise nummer XXX Annet

7.1.36. Organisatorisk underenhet (SubOrg)

Assosierte klasser:

Er en del av '[Bookingid](#)' (Side: 49) 'by value'

Er en del av '[Organisatorisk underenhet](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Navn på organisasjon (Name)	1	ST	Navn på organisatorisk enhet. Navn på organisasjon kan være institusjon, avdeling, seksjon, etc. Øverste nivå på organisasjonen oppgis i klassen "Bookingid"
Id til organisasjon (Id)	1	ST	Identifikator for organisatorisk enhet.

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Type Id (TypeId)	0..1	ST	Kode for type identifikator. Kodeverk: 8268 Type identifikator ENH Organisasjonsnummeret i Enhetsregister OK Organisasjonskodeverk ID HER Identifikator fra Helsetjenesteenhetsregisteret NPR NPR avdelingsnummer SYS SYSVAK institusjonsnummer AVD Off. identifikator for avdelinger APO Apotekenes identifikasjonsnummer LIN Lokal identifikator for institusjoner LAV Lokal identifikator for avdelinger LOK Lokal identifikator uten nærmere angivelse HPR Helsepersonellnummer LOP Lokal identifikator for helsepersonell FNR Norsk fødselsnummer DNR D-nummer HNR H-nummer PNR Passnummer SEF Svensk ”personnummer” DKF Dansk ”personnummer” SSN Sosial security number FPN Forsikringspolise nummer XXX Annet

7.1.37. Begrunnelse for henvisningen (ReasonAsText)

Begrunnelse for henvisningen som fri tekst.

En forekomst av klassen for hver type opplysning.

Diagnose oppgitt kun som klartekst (uten diagnosekode) angis her med type "DIAG". Diagnose oppgitt strukturert med diagnosekode og kodemening oppgis i "Henvisningsdiagnose".

Assosierte klasser:

Er en del av ['Henvisning'](#) (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Type Tekstsvaer (Heading)	0..1	CS	Type (overskrift for) tekst. Kodeverk: 8231 Type tekstsvaer SYMP Symptom BG Begrunnelse FA Familie/sosialt FO Forløp og behandling FU Funn og undersøkelsesresultater KF Kontroll pga. tidligere funn MU Innkalt til masseundersøkelse PROB Problemstilling RU Rutineundersøkelse utenom masseundersøkelse UP Ubesvarte prøver UTRED Forventet utredning/behandling VU Vurdering DIAG Diagnose BUP-HG Henvisningsgrunn barnet BUP-BM Henvisningsgrunn barnets miljø

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Tekstlig verdi (TextResultValue)	0..1	ST	Tekstlig beskrivelse av begrunnelsen i henhold til "Type Tekstsvr".
Kodet opplysning (TextCode)	0..1	SET<C V>	For BUP-henvisning kan administrativt kodeverk nr. 8447 ("Henvisningsgrunn barnet") eller kodeverk nr. 8448 ("Barnets miljø") brukes her. Ved behov for flere grunner benyttes feltet flere ganger.

7.1.38. Henvisningsdiagnose (Diagnosis)

Begrunnelse for henvisningen i form av en tilstandsangivelse (henvisningsdiagnose).

Hvis flere sidestilte diagnoskoder oppgis, skal første forekomst alltid oppfattes som hoveddiagnosen.

Assosierte klasser:

Er en del av '[Henvisning](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..* '[Moderator](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Tilstand (Concept)	1	CV	Kode for tilstand som omtales (henvisningsdiagnose). Ved ICD10-tilstander plasseres sverdkoden her og øvrige opplysninger i en eller flere forekomster av klassen Moderator. Eksempler: Følgende kodeverk kan benyttes: ICD10, id = 7110 (diagnoser) NCSP, id = 7210 (operasjonskode) ICPC, id = 7160 (diagnoser)

7.1.39. Moderator (Modifier)

Modifikator til en tilstand/prosedyre.

Assosierte klasser:

Er en del av '[Henvisningsdiagnose](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Navn (Name)	1	CS	Navn på modifikator til en tilstand/prosedyre. Bruk: Sideangivelse, medikament Kodeverk: 7305 Moderator S ICD10 stjernekode A ATC-kode
Verdi (Value)	1..*	SET<C V>	Verdi for navngitte modifikator. Benyttes for å angi en (diagnose-) moderator Eksempler: Høyre, barbiturat, ICD10 stjernekode Kommentar: Følgende kodeverk kan benyttes: ICD10, id = 7120 (diagnoser)

7.1.40. Referert dokument (RefDoc)

Referanse til dokument som er relevant for denne meldingen.

Eksempler:

Tidligere sendt epikrise eller henvisning, epikrise som skal korrigeres.

Assosierte klasser:

Er en del av '[Henvisning](#)' (Side: 49) 'by value'

Inneholder 0..1 '[Bookingid](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Utstedelsestidspunkt (IssueDate)	0..1	TS	Tidspunkt for utstedelse av dokument/melding angitt med dato og evt. klokkeslett.
Type melding/dokument (MsgType)	1	CS	Kode for type melding/dokument. Kodeverk: 8263 Meldingstyper - henvisning B Booking H Henvisning T Tilbakemelding på henvisning E: Epikrise
Utsteders dokumentid (Id)	0..1	ST	Utsteders identifikasjon av dokument/melding.

7.1.41. Kommentar til henvisning (Comment)

Denne klassen benyttes foreløpig bare til BUP-henvisning.

Assosierte klasser:

Er en del av '[Henvisning](#)' (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Type tekstsvar (Heading)		CS	Kodeverk: 8234 Type tekstsvar i kommentar til rekvisisjon og henvisning ADM Økonomisk/administrativ kommentar SH Spesielle hensyn TEL Telefonnummer BUP-S Saksbehandler for denne saken
Tekstlig verdi (TextResultValue)		ST	Ved BUP-henvisning kan opplysninger om hvem som har arbeidet med saken fylles inn her.

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Kodet kommentar (CodedComment)		SET<C V>	Brukes foreløpig bare for BUP-henvisning for å angi barnevernets rolle. Kodeverk: 8403 Barnevernets rolle 1 Arbeider ikke med saken 2 Rollen ikke fastlagt 3 Undersøkelser §4.3 4 Hjelpetiltak §4.4 5 Frivillig plassering §4.4 6 Undersøkelse / behandling §4.10/4.11 7 Omsorgsovertak §4.12/4.8 8 Akuttvedtak §4.6 9 Tatt foreldreansvar §4.20 10 Vet ikke

7.1.42. Avtale (Appointment)

Informasjon om selve avtalen (tidspunkt, ressurs og tjeneste). Denne informasjonen er alltid knyttet til øverste organisatoriske enhet som er oppgitt i klassen "Bookingid".

Assosierte klasser:

Er en del av ['Bookingid'](#) (Side: 49) 'by value'

Attributter	K	Type	Beskrivelse
Starttidspunkt (StartDateTime)	1	TS	
Sluttidspunkt (EndDateTime)	1	TS	
Ressursid (ResourceId)	1	ST	
Indeks (Index)	1	INT	Benyttes for å skille flere samtidige ledige timer fra samme organisatoriske enhet fra hverandre. Hvis en enhet tilbyr tre samtidig ledige timer, merkes disse med hhv. 1, 2 og 3.
Tjeneste (Service)	1	CS	Spesifikasjon av tjenesten som tilbys. Kodeverk: 8264 Tjenestekoder for timereservasjon

8. Referanser

1. HISD 1029:2011 Adresseopplysninger i nasjonale meldingsstandarder
2. HISD 80714:2007 Veiledning: Prinsipper for utskrift av meldinger og skjema
3. HIS 80510:2006 EPJ-standardisering: Felles funksjonelle krav
4. NS 4129:1995 Kontordokumenter og blanketter – Utforming, Norsk standard.
5. NS 4135:1982 Konvolutter til alminnelig bruk. Norsk standard.
6. NS-ISO 8601:1993 Dataelementer og utvekslingsformater – Informasjonsutveksling – Angivelse av dato og klokkeslett (EN 28601:1992). Norsk standard.
7. Bassøe C-F; Skogstad F, Maartmann-Moe K. Blankettstandardisering i helsetjenesten. Tidsskrift for den norske Lægeforening nr. 10, 1993; 113: 1251-3
8. Den norske lægeforenings prinsippprogram og arbeidsprogram for perioden 2000-2001. Vedtatt av landsstyret i Dnlf, Oslo oktober 1999
9. HIS 80232:2002 Medisinskfaglig innhold i epikriser – ”Den gode epikrise”
10. HIS 80322:2003 Medisinskfaglig innhold i henvisninger – ”Den gode henvisning”
11. HISD 80716:2007 Veiledning: Prinsipper for utskrift av henvisning